

II. část přednášky:

Jaké chceme mít důstojníky?

Nyní bych se chtěl zmínit zvlášť o výchově kadetů, třebaže jsem se jí několikrát dotkl již dříve, když jsem mluvil o vyučování a výcviku, jakož i o životě ve vojenské akademii. Vše se vzájemně prolíná a úzce spolu souvisí, takže jsem se tomu nedovedl vyhnout.

V první části přednášky jsem naznačil nedostatky i dobré stránky mládeže, kterou do akademie dostáváme. Teď bych chtěl říci, jak se nám daří práce, abychom z ní vychovali nejen odborníky, ale dokonalé muže a gentlemeny -krátka budoucí velitele.

Především se musím zmínit o tom, jaké jsou naše představy o ~~vlastnostech~~ vlastnostech čs. důstojníka.

Často slyšíme nebo čteme úvahy o typu čs. důstojníka, který nutno vytvořit a pod. Mám se to, že každý z nás to ví, třebaže snad by o tom nedovedl blíže, souvisle vykládat. I já se toho zdrším, neboť je to látka příliš obsáhlá.

Ale i bez toho to s jistotou všichni cítíme srdcem poctivého občana, srdcem mužů, kteří milují svůj národ a svou rodnou zem nadě vše.

Stačí ostatně jen prostudovat knihu "Naše vojsko a čs. důstojník v projevech T. G. Masaryka" od profesora voj. akademie a j. r. Dra. Dvorského, prolistovat svědomitě náš základní voj. předpis, vyhledat všechny projevy presidenta republiky Dra. B. Beneše a rýsuje se nám typ čs. důstojníka dokonale. O jiných voj. předpisech, člácích, různých státních představitelů a o různých projevech se ani nemínají. Chtějí totéž, co žádal Masaryk a co je také stručně obsaženo ve služ. řádu čs. branné moci, který byl podepsán presidentem osvoboditelem jako vrchním velitelem.

Možná, že základní ustanovení tohoto předpisu jsou všem známá, zde přítomným známa, ale jistě nejsou známa širší veřejnosti. A já si nemohu odpustit, abych se nepochlubil naší vojenskou "biblí" a morálkou čs. vojáka, v této "erární" knize tak prostě a pravdivě podávanou. Mám se to, že by měla být známa celé veřejnosti a to nejen ad informandum, ale i jako kniha, v níž jsou "kapitoly velmi naléhavé" pro všechny občany.

Dovolil jsem si přinést několik výpisů ze základních ustanovení služebního řádu k pozdější dispozici, neboť mnoho citovat z něho nemohu.

Již sám úvod je obsahově krásný:

"Aby stát mohl zaručiti svobodu, statky a vyšší zájmy námy všech svých občanů stejnoměrně a spravedlivě, musí se každý jednotlivec vzáti jistě účasti své svobody ve prospěch ostatních, ve prospěch celku.

Tímto omezení vlastní svobody, hlavně omezení libovůle a sobectví, vzniká pravá svoboda.

Toto omezení svobody jednotlivce ve prospěch celku je základem kázně a pořádku, je podmínkou souladu, štěstí a zdaru jak v rodině, tak v obci, tak v župě, tak i ve státě. Ale zvláště ve vojsku; zde je provedena důsledně zásada: jedinec nic, celek vše!

A tak se vojenským výcvikem a vojenskou výchovou vyvrchola je občanská výchova mladého muže. Proto se každý voják sám, právě tak jako ti, jimž je svěřena jeho výchova, bude snažit, aby dospěl co nejdříve k ideálu občana - vojáka.

A dále: Splní proto voják všechno, co od něho žádá vojenská služba a její řády, bude vytrvalý a se zabezpečení bude snášet se všech okolností svízale a strasti, jež jsou vojska věrnými průvodci, bude ukázněný, střežný, čestný, arvený a střídmý, bude pohrdati nebezpečím, položí i život za svobodu a stát.

Pak se stane mužem, jenž zasahuje vědu, čety a lásky svých spoluobčanů a vojsko složené z takových vojáků bude pro všechny časy nerozborným štítem svobody, pořádku a státní nezávislosti.

O lásce k vlasti a vlastenectví je tam řečeno:

Láska k vlasti je nejušlechtilější a nejpřirozenější lidský cit. Tento hluboký cit k rodné půdě, jakž i četa k zákonům činí vojáka schopným největších obětí při vykonávání vojenských povinností. Povznáší jej vždy vědomí, že jeho poslušnost, věrnost, vytrvalost a obětivost jsou ve prospěch státního celku, jehož zájmu nutno podřídit i zájem vlastní.

Voják musí být vždy dobrým vlastencem. Vlastenectví se neprojevuje jen slovy neb jinými zevními projevy, ale především činy, t. j. prací a obětivostí.

Vlastenectví naplňuje nás právan hrdoctí, že máme kráskou vlast a tak nadaný, pracovitý lid, že máme svobodný a demokratický stát. Československý voják se musí snažit, aby svou vlast doopravdy poznal a důvěrně se usilovně a nesištně prací k jejímu zvelebení, rozkvětu a zabezpečení.

Velmi pěkná je definice kázně a také další ustanovení, týkající se kázně:

Kázeň je vědomé podřízení vlastní vůle vůli vyšší, vůli odpovědné!

Kázeň je hrdo vědomí vojáka, že se dává bez omezení do služeb celku a to že je lidsky dobré a krásné.

Kázeň je nezbytnou stnoří každého vojáka, je zárukou úspěchu a musí býti tím pevnější, čím svízelnější jsou poměry, v nichž se vojsko bojuje. Proto musí k ní býti voják co nejpečlivěji vychován.

Prostředky této výchovy se řídí individualitou vojáka. Nejlepší prostředkem zůstane povědy vlastní přísluš vychovatele, jeho důslednost

a spravedlivost.

Povinností předetaveného je, kázeň se všech okolností požadovati a největším důrazem a rozhodností, svěšk bez libovůle a zbytečné tvrdosti.

Právě kázně dosahuje velitel přísný a spravedlivý, který přistupuje k vojákům sobě svěřeným jako otec nebo jako starší bratr. Kázeň nejvíce podryvá ten velitel, který je bez důvodu tvrdý, který své věci neužívá spravedlivě a s rozvahou, který se dotýká osobní cti svých lidí, zejména však ten, kdo sám špatný příkladem poskytuje nebo lichocením, hověním slabostem posluhou a zlehčováním vyšších velitelů a pod. obvyklí si získati přichylnou podřízených/demagogie/.

Kde je přes napomenutí a poučení kázeň rušena a když je docela sřejmo, že není dobré vůle ani po odstranění vnitřních i vnějších příčin nebo záminek, ten je povinností velitele zavésti kázeň všemi dovolenými pro těžky a celou energií a bezchledností.

Velitel, který nekázeň trpí a kázně nevymáhá, je největším škůdcem kázně a má daleko těžší vinu než podřízený, který jest jeho slabostí k nekázní lákan.

Každý čin s celý život vojáka buď ukázněný a to stejně ve všech hodnostních stupních, buď prochnut oddaností k osobě velitele a neprorotou poslušností, buď odúševněn vědomím, že toho žádá prospěch a vůle celku.

Jeden blánek mluví o podřízenosti a mezi jiným se tak praví: "A tak je každý z velitelů, právě tak jako každý voják podřízen svému vyššímu veliteli. Lždný více, lždný méně. Proto také rozkaz podčestojníků je právě tak rozkazem, jako rozkaz generálův, protože rozkaz nejvyššího jako nejvyššího velitele pramení z téhož jediného zřídla: ze zákona!

Podřídít se není tedy deluhou osobě rozkazujícího. Rozkaz není samovolným činem velitele, nýbrž povinností zákonnou a občanskou.

Kdo není poslušen svého velitele, kdo porušuje záseku kázně, provinuje se proti státu, ohrožuje svobodu a štěstí všech ostatních spoluobčanů a je škůdcem i nepřitelem celku."

O stejno kroji je tak toto ustanovení:

"Voják neobléká vojenský stejno kroj proto, aby se nějak vyvyšoval nad ostatní občany. Voják je však práven hrát na svůj št, který má posít jako obránce republiky; ale musí stejno kroj ten chtít, dbát jeho čistoty, bezvadnosti a v něm vždy důstojně vystupovati. Čistota stejno kroje, přibytku a těla je nutným předpokladem morálky každého vojáka."

V kapitole "úřevní zásady československého vojáka" poučuje nás služební řád takto:

Voják jedná vždycky a s každým s mužnou upřímností, při tom však zdvolile; učatane i ve vojenském stejno kroji občane nanejvýš poctivým, pilným a provným. Tis spíše se vyvaruje že voják hrabosti, sprotých slov a řečí, láh a násilnictví; opilatví, bočnicka toulez a lahkomyslného

děláním dluhů. Čestný člověk je ten, který poslouchá vždy a všude zákonů ~~morálních~~
mrvních!

Kravní zákony mají být vštípeny do srdce člověka a ozývají se pak v každé chvíli jeho života jako hlas svědomí.

Základním pravidlem mravnosti a čestnosti jest: milovati dobro a ~~zlo~~
nenáviděti zlo, milovati pravdu a nenáviděti lež, zlo nikomu nečiniti, zlo
omezovati, pravdy hájiti a zla nikdy nelhati.

Kdo službu špatně koná, kdo neplní udělených rozkazů, kdo jedná dokonce
proti rozkazům na újmu společné věci, páše zlo na všech ostatních.

Každý člověk má právo na štěstí, ale mravný člověk a čestný voják
nedosáhá se tohoto štěstí osobního a sobeckého na újmu ostatních tím, že
působí zlo nebo škodu jiným dobrým a čestným lidem nebo celku. Mravný
lčovek a čestný voják je tudíž sobogem sebezapření. To znamená vzdání se
osobního štěstí, osobního blaha a prospěchu do té míry a potud, pokud
toto žádá štěstí, blaho a prospěch celku.

Čestný voják ví, že majetek bližního je stejně cenný a nedotknatelný
jako majetek jeho vlastní. Nezasáhne se tudíž majetku cizího, ani ho
nepoškozuje a neníčí. Tím více šetří majetku státu, zejména pak všeho, čeho
vojaka potřebuje k boji. Poškodí-li někdo výstroj a výsbroj branné moci,
ať je to stěhelivo, zbraň, potraviny, stroje, vozy, pošly atd., není to jen
újma majetková, je to také těžký zločin, neboť tím se zmenšuje schopnost
nabí obrany proti útoku. Tím se vydávají v nebezpečí smrti tisíce a tisíce
druhů, vojáků i občanů a pomáhá se tím nepříteli. Stejně těžce se provinuje
ten, kdo sebe sama narve, aby se vyhnul boji nebo službě."

A citují dále:

"S povinností sebezapření a odříkání souviseí ctnost družnosti/vzájemnosti,
solidarity/.

Čestný voják se nespokojuje tím, že námahy v nepřítelnosti služby
přijímá trpělivě, bez reptání a s dobrou náladou, nýbrž snaží se, aby ještě
ulehčil - pokud může - svým druhům, kteří jsou více unaveni nebo slabší,
zejména v boji.

Čestný voják ví, že jenom vzájemná oddanost a účinná bratřská družnost
usnadňuje společný život a plnění vojenských povinností. Tak se stává
vojenská služba školou bratřské družnosti a vzájemnosti pro celý občanský
život."

Statečnost:

"Čestný voják jest i vojakem statečným.

Statečný voják je si stále vědom omezo vznešeného pocitu, že slouží
velké věci, že osobnost jeho a jeho štěstí nic nemohou být tehdy, buď-li
o blaho a budoucnost milionů, zejména všech těch bezbranných dětí, žen a
starců domů. Potom jde voják ve chvíli rozhodné statečně vstříc každému.

nebezpečí a ví dobře, že obětuje-li se, nebude to marné, že umožní lepší život příštím pokolení a že jeho bude zaručeno nehynoucí pamětí a vděk.

Čestný voják ví, že vzpomínka na zhubelce bude provázena navždy kletbou dětí, matek a všech, jímž svou zhubelostí připravil smutný život a utrpení poroby třeba na staletí.

Proto je povinností a ideálem křovného, čestného vojáka: rovně a čestně žít, službu dobře a uctivě vykonávat, v boji statečně bojovat - a bude-li osud tomu chtít - také čestně zemřít."

Vzdělání a vedení:

"Vzdělání znamená mnoho. Čas vojenské služby je pro občana pokračovací školou. Čím více voják ví, tím je lepší a v jakém s tím vícemnohdy může sloužit obraně vlasti a tím větší prospěch bude mít z toho v pozdějším životě občanském. Moderní válka vyžaduje velikých vědomostí od každého vojáka."

Vále a vítězství:

"Do boje vstupuje voják s přesvědčením, že musí zvítězit. Kde je voják tímto pocitem naplněn, je boj již napřed vyhrán. Toto přesvědčení nesmí být nikdy zvítězí ani dočasně nedopřem."

Důvěra k veliteli a součinnost v boji:

"Voják vstupuje do boje s pevnou důvěrou ve své velitele, v jejich rozmyšl. a zkušenost, podrobí se bez váhání všem jejich rozkazům. I velitelé jsou podrobni vyšším rozkazům a odpovídají za jejich provedení. Poněvadž jediná hlava vede boj podle propracovaného plánu a rozvahou a nehrdne s lidskými životy, musí jednotlivé složky podle ní ve vzájemné shodě působiti ku sdárnému výsledku; jen účelnou součinností všech k boji určených sil nebývá útok i obrana potřebně vdy. Ojedinele, byť obětovně snahy, které nejsou v souladu s celkem, nezajišťují rozhodující úspěch."

Jak bojuje voják:

"Voják bojuje se naplno, s houševnatou vytrvalostí, která ho nesmí opouštiti ani v nejnebezpečnějších situacích. Využije všude a v pravý čas všeho, čemu se naučil. Jeho zápal nesmí ho ovšem nikdy zvésti ke sbrfllosti a proto musí věnovat pozornost všem povelům, signálům, rozkazům svých vůdců, aby je mohl s rozhodností provésti vše a přeš všechny překážky. Všechny bojující musí spojovat vzájemný svazek krve v oběť přinášena. Proto nikdo neopustí bruka svého, sč přelustí kteréholiv složce vlastního vojska, proto zaštití v nebezpečí své přímo napašené velitele a nedopustí, aby padli do rukou nepřítelů..."

Mluví-li tak slušební řád o československém vojákovi, platí jeho ustanovení tím spíše a ve zvrchované míře pro důstojníky.

Nej v našem služebním řádu krásná morálka? Nejsou to krásné zásady, zásady čistě lidské?

Všude se objevuje a převládá myšlenka:

"Já, jediný, nemám být sobcem. Musím pomoci ve Jg ve pr...

celku. Me osobní štěstí není na prvním místě, ale blaho bezbranných žen, dětí a starců, prospěch ne země, blaho čs. republiky! A právě v tom tkví krása vojenského povolání. ~~Proto~~ Proto je čestné, proto je milujeme - proto jsme ~~hrdi~~ hrdí, že jsme vojáky republiky!

V naší vojenské službě není ničeho, co by se ne rovnávalo s ~~demokracií~~ demokracií. Neopakuje tu vše, co demokracie žádá. Pořádek, uvědomělá kázeň, odříkání, obětivost a druhým, snášenlivost a družnost - a hlavně oddanost a úplné pochopení pro zájmy státu.

Nutnost poslouchat a ušet se podřídit není nic neobvyklého, vždy je to nutné pro celek a platí to pro všechny stejně.

Stojíme-li občas v příkazech pokoru, máme se to rovnou páteř a přímost v srdci!

Podléhá-li vojín kázeňskému trestu, naučte jím ani důstojník, provinil-li se, nehleďte na to, že pro něho existuje ještě instituce karátních výborů.

Naše služební řád je sice přísný, ale je proniknut dušou opravdu demokratickou.

Kdybych měl čas, provést své posluchače ještě Masarykovými projevy k vojákům, vyvstaly by nám před očima požadavky, kladené na výchovu budoucích důstojníků zcela jasně.

Je jich velmi mnoho. Zemřelý prezident Masaryk kdysi nám řekl:

"Vznikem republiky a demokratické snahy vyvstala též otázka, co může a co má být důstojník dnes v naší armádě. Škoro vějí! Je pravda, že našeho důstojníka jsou kladeny veliké požadavky. Musí být dobrý vojákem, vychovatelem, kamarádem i politikem. Ale ani to ještě nestačí. Musí být učitelem sebe, jakož i mužstva sobě svěřeného. Ale on musí být více než učitelem, musí být vůdcem, ba ještě více, musí být vzorem! Důstojník, teř živý vojenský progres!"

Důstojného vojenského rozkazu daly by se tyto požadavky abrhnutí asi tak, jak se loučívá vojenská škola s nově jmenovanými poručíky:

"Milujte svou vlast nadě vše a dávejte jí to nejlepší ze své osobnosti, co můžete! Jedinec nic, celek vše! Proto ne před přijde služba armádě a republice potom teprve já a moje rodina!

Čest každé práci a každému povolání, ~~koná-li~~ koná-li se poctivě a dobře. Vy jste si zvolili povolání nejkrásnější a nejčestnější, protože:

je nezištné

není ani fesením, ani zamostráním, ale služba a republice

Byla Vám věnována důvěra a svěřeno státem velká odpovědnost

bylo Vám svěřeno vychovávat a vést občany k voj. službě

buďte hrdí, že jste důstojníky, ale při tom skromní

povinnost a zájem celku stojí nadě vše!

Především musíte být člověkem v pravém slove myslu, pak občinem, pak

celý muž a teprve potom budeš takový důstojník, jak to žádá služební řád a jak si to přál prezident osvoboditel.

Buď takový muž, jak je to vyjádřeno v Kiplingově básni "HDYŠ", kterou máte vyvěšenu ve svých učebnách. Muž má přímou páteř, není schopný přetvářky a lži, nemá vlastnosti malých lidiček, malicherných, závistivých a netivých. Pravý muž se nikdy neochvěvá vlastního prospěchu na úkor kamsrádů! Kamsrád t. sv. protekcí, posdže si vždy a v každé situaci čestně sám

Kapitán na lodi je velmi přesný v řízení svěřené lodi a vyžaduje tvrdou kázň i v maličkostech, ale při tom jako člověk je velkorysý. Velká věc, již slouží s bezpečností svěřených mu certifikací, nescírné důlky moře a širokou oblohu pozvedají jej na vyšší úroveň!

Jako velitelé buďte klidní, otcovsky spravedliví, pevní a nesmlouvaví! Velitel má jemné lidské srdce, ale nenosí je na dlaních! Velitel se musí umět ovládnout. Své vlastní starosti a špatnou náladou nesmí přenášet do služby. Náladový velitel je vždy špatným velitelem, stejně jako velitel je prochlivý nebo hrubý.

Síla velitele je v klidu, v určitosti, v důslednosti a v jemné myšlence. Nebojte se odpovědnosti! Přijímejte ji rádi! Důstojník si toho váží, že mu byla svěřena.

Bude Vám dána velitelství a kázeňská pravomoc - užívejte ji rozumně a jen v zájmu armády a státu. Nikdy se nedejte svést jinými chleby!

Buďte silní duchem. Muž nenávrať a nepláče. Vešlá vůle a mužnost nesmí zlomit žádné utrpení. Neuspokojenost Vás nesmí ovládnout, nebude Vás ubírat síly ani otravovat Vaše okolí. Důstaňte se do posledního dechu opravdovými veliteli, kteří nikdy neklesají na koleny a kteří kolena nebo šíjí věru, chutí k práci a sílu!

Jakými budete veliteli, taková bude Vaše jednotka, její morálka a její duch!

Čest Vám bude dražší než život - čest vlastní, čest kamsrádů, čest sběrně, pluku, armády!

Buďte dobrými ke správě, kteří plně chápou a zachovávají rozdíl mezi službou a dražbou. Důstojník dovede poslechnout i z kamsrádství a taktu a v době odpočinku je taktičtější a oddaný dražba. Služební věci nikdy nepřenesáší do soukromého života!

Váš charakter a osobnost se jsou nevenek reprezentovány bezvadným vystupováním a ušlechtilým společenským chováním!

Zvláště důstojník demokratické republiky musí být gentlemanem srdcem i formou!

Důstojník musí stát se stále na výši doby svým odborným a všeobecným vzděláním. Učte se stále nejen z knih, ale i z praktického života a zkušeností!

Důstojník musí všechno lépe umět než jeho vojáci, ve všem musí nad nimi vyniket, protože vojáci saají do sebe celou jeho osobnost. Proto jim buďte vzorem v kázi, ve vystupování, ve znalostech, v obětavosti a nadšení -krátce ve všem a všude!

V tom myslu, jak jsem to stručně uvedl, snažíme se ³ náčkovat jádro našich akademiků. A také rodičům akademiků jasně říká vojenská správa, co od jejich synů očekává. Je to obsaženo, jak už jsem v prvé části své přednášky uvedl v "pokynech pro rodiče", které dostanou hned po přijetí svých synů do akademie.

Dotknu se podrobněji těchto pokynů několika výňatky:

"Všichni rodiče/poručníci/ohrájí sejistě připravit šťastnou a spokojenou budoucnost svým dětem/svěřencům/ a přejí si, aby se jejich děti staly platnými členy lidské společnosti. Jsou jim proto nápomocni radou při volbě povolání.

Kromě schopností sejišťuje úspěch především láska k povolání. Důstojník může učinit ze svého těžkým povinností jen tehdy, slouží-li s přesvědčením.

Kdo nemá myslu pro kázeň, kdo není schopen sebezspění, kdo touží jen po hmotných výhodách, ať zvolí na své povolání vojenskou službu! Hřešil by těžce na armádě i státu a sám by byl nešťastný po celý život. Snaže seopstít se pro celý život nestočí pro povolání důstojníka.

Důstojník má těžké povinnosti a velkou odpovědnost, neboť jemu svěňuje národ své syny, aby je ovičil a vychoval a - je-li třeba vedl v boji. Proto musí být vzorem občana a muže.

Do štítu důstojníka jsou vryta slova:

Práce!Kazištnost! Čest!Rozhodující význam celku!Povinnost nade vše!

Proto rodiče, kteří se myslí se svými syny dobře, objasní jim toto vše dříve, než je pošlou do vojenské akademie a neopominou jim promluvit do duše. Připomenou jí, že je čeká velká práce a že musí po celou dobu na vojenské akademii ovedčít příli s svědomitostí, že se musí sušně podrobit všem předpisům a nařízením a že nesmějí podceňovat žádný vyučovací předmět. Poučí je, že charakter a mravní hodnoty přicházejí na vojenské akademii do popředí. Osobní hodnota musí být pevným základem pro hodnoty vojenské.

Po celou dobu školení nechť jsou rodiče v zájmu svých synů důstojní při jejich výchově; nechť všemožně podporují velitele vojenské akademie a důstojnický sbor, odpovědné to orgány za výchovu budoucích důstojníků.

Doba dovolených, prázdnin a dopisování a předatovenými dává jim k tomu dosti příležitosti.

Bylo by dobře, kdyby se rodiče obeznámili se základními články /1-39/ Služebního řádu, aby jasně pochopili požadavky, kladené na mravní hodnoty vojáka.

Dosažený prospěch je ministerstvu národní obrany měřítkem při určování pořadí jmenovaných poručíků, což má pro ně v budoucnosti značný význam.

Vojenská správa dává rodičům možnost bezplatně umístít syna ve voj. akademii a proto má také právo žádat rodiče/poručníky/ o spolupráci ve výchově a od vojenských akademiků očekávat, že se jí odůvěří bezvadným chováním, nezápornou příjí po celou dobu studia na vojenské akademii s náležitým úspěchem ke konci obou školních roků.

Dále se v "Pokynech" připomíná rodičům, aby ~~xxx~~ své syny a jejich kamarády nezabili přílišnými peněžními příspěvky.

Vojenská akademie jsou v akademii tak seopětřeni, že nepotřebují podpory z domova. Zaslání velkých peněžních příspěvků z domova byli by vojenská akademie podporováni v lehkomyslném utrácení peněz. Je pro ně dobré, jsou-li již ve vojenské akademii připravováni na to, že po svém jmenování důstojníky budou odkázáni na svůj samostatný plat, ze něhož budou museni hradit si veškeré životní potřeby.

Prostředí vojenských akademiků o zaslání peněžních částek mají rodiče vyhovět jen tehdy, bude-li dopis vidován velitelem setniny, který potvrdí, k jakému účelu bude peněz použito.

Píše-li voj. akademik domů o peníze, mají rodiče vždy možnost poseptat se u velitele setniny, zda-li skutečně peníze na žádanou věc potřebuje.

Podobný účel má v "pokynech" také upozornění, že akademici nesmí nosit vlastní stejnokroj. Akademici musí být jednotně oblečeni, jsou kamarádi, všichni jsou sobě rovni a proto mají také všechno stejné.

Není tak příčin k závisti a není také svodů, aby majetnější mohli nad nemajetné vyniket. U nemajetných nevaniká zde snaha vyrovnat se v obleku /byť se cenou dluhů/ svému majetnějšímu kamarádovi!

V "Pokynech" je také zdůrazněno, že jakékoliv pokusy o t. sv. "protokol" ~~budou xxxxxx~~ jsou marné.

"Pokyny" obsahují dále článek, jednájící o nepřipustnosti dluhů. Vojenská správa má zájem na tom, aby již před vstupem do vojenské akademie byl přijatý posluchač bez dluhů a prostí různých platebních závazků. Každý vojenský akademik musí hned při vstupu do vojenské akademie písemně potvrdit, má-li dluhy, kde a v jaké výši. Vojenská akademie nedovolí, aby voj. akademici spláceli své dřívější dluhy ze žoldu.

Rovněž má vojenská správa velký zájem na tom, aby mladí důstojníci nebyli při odchodu z vojenské akademie zadluženi.

Velitelství vojenské akademie zakročí proto velmi přísně proti voj. akademikům, kteří za pobytu ve voj. akademii dělají dluhy.

Protože není žádného důvodu ani skutečné potřeby k tomu, aby si voj. akademici peníze dlužili, a protože není žádná omluva pro to, aby se různé nakoupené předměty stávaly dlužní, musí být každý udělaný dluh pořízen za lehkomyšlnost, vyvyšování nebo požitkářství jednotlivců.

Zámožní rodiče nechť si uvědomí, že nepřímě přispívají ke zbláznění voj. akademiků z chudobnějších rodin, jestliže svým synům umožňují peníze zbytečně a lehkomyslně utrácet a jiné k tomu špatným příkladem svádět.

Právě tak nutno upozornit na nebezpečí, které hrozí při nakupování různých předmětů na splátky. Vojenští akademici si smějí věc koupit jen tehdy, když ji hotově zaplatí. Velitelství voj. akademie odmítne upomínky živnostníků nebo firem a sáhle je rodičům/poračnickům/. Vojenští akademici, jichž se budou upomínky týkat, budou potrestáni.

Výchovná prostředky ve vojenské akademii:

Výchově ve voj. akademii neslouží snad jeden nebo dva předměty, ale př. voj. vychovatelství a vyučování. To by bylo málo. Výchova se provádí po celý den a někdy i noc, všude a všude. Snahou po správné výchově musí být proniknuty všechny výcvik i vyučování, vystupování a každé slovo velitelů a učitelů, okolí žáka atd. Výchova je ve voj. akademii nepřetržitým dějem a provádí se programově i příležitostně.

U nás musí být každý důstojník vychovatelem nejen ve svých vyučovacích hodinách, ale i mimo ně. Níc nemá ujít jeho pokornosti, nic mu nemá být jedno. Všude musí hledat prospěch celku a plně přispět k nápravě: radou, poučením akademiků, hlášením velitelství, upozornění přísl. profesora na to, co vidí a pod. Teď nikoliv jen pouhé konstatování nebo potrestání kritika!

Výchovných prostředků máme mnoho!

Jedním z nejdůležitějších je osobní příklad.

Bylo již o něm několikrát učiněna zmínka jako o ~~je~~ nejúčinnějším vých. prostředku.

Požadavek dávat osobní příklad platí nejen pro důstojníky, ale i pro všechny rotmistry a poddůstojníky, ba i pro civilní zaměstnance. Akademici musí vidět kolem sebe vzorné vojáky i občany, aby měli správnou představu o tom, jak vše musí vypadat.

Beřikám, že jsme v tom ohledu všude bez poskvrny, ale snažme se o to, a musíme dosáhnout vyššího stupně.

2/Závěr vojenské prostředí:

Má pro v. chovu rovněž obrovský význam.

Je to především duch celé školy, duch bratrské solidarity, ^{základ,}

pořádku, srovně -outěživosti v práci, kamarádství, upřímnosti.

Všichni jdeme uvědoměle za společným cílem, jsme jedinou vojenskou rodinou, jejíž vnitřníma porozumění kázeň nevedí, nýbrž prospívá. Pořádku milovná rodina žije v klidu, ale v kázi a pořádku a ve vzájemné lásce a dově.

Velká péče je ve vojenském akademii věnována vnitřní úpravě budov, ohoděb, místností, parku atd., zkrátka všeho, kde se akademici pohybují a kde žijí. Vždyť je to jejich doživotní domov!

Pohled na krásné věci vzbuzuje krásné myšlenky a jemné citění a nspomáhá kázi a pořádku. Vše co akademici vidí, většinou se jim v paměti a totéž budou sami dělat a od svých podřízených vyžadovat. Ž celého ovažující akademie budou čerpat vlastností dobrého občana a důstojníka.

Prostředí akademie musí být takové, aby probouzelo v naší mládeži smysl pro účelnost, kázu a vkus/nikoliv přepych a sbytečnou nádheru!/. Kdy je zvyklý žít ve slušné domácnosti, dovede si i na usnévrech zaříditi třeba se stodoly vkusně improvizovanou jídelnu! Neopak člogka bez vkusu a nepořádný promění zkrátka slušný byt ve stodolu. Prostě česka člověk přivykne, to dělá. Zvyk je druhá přirozenost!

MNO snahy voj. akademie vydatně podporuje a postupně tedy naše zařízení zlepšujeme. Je to spousta úprav nejrdnějšího druhu.

Ke choďbách a v místnostech vyvěšují se vybrané obrazy a fotografie ze života a bojů legií, protože ča. armáda převzala tradici sborovkou. Dosud nejame bohužel se vále hotová, neboť nelze jednat překotně.

Různá heals a citáty připomínající důstojnickému dorostu nejvádnější poučení presidenta republiky osvoboditele a velkých našich mužů, některá věčně prevdivá, byt sterá přísloví, společenská pravidla, poučení bojová a pod. Vše je voleno vzhledem k druhům místností, kde je co vyvěšeno.

Je snahou, aby česem již samo prostřední školy mluvilo nejjoenějším jazykem k srdcím budoucích důstojníků, aby uchvecovalo svým duchem, probouzelo úctu k slavné české minulosti a vanecevalo nadšení pro voj. povolání, které sluuží všem občanům a k zachování svobody a celistvosti republiky.

A zde je třeba navázati na další výchovný prostředek, eminentně důležitý, zejména při výchově důstojníků, t. j.

Pěstování tradice.

Tato otázka svým obsahem a důležitostí je tak rozsáhlá, že by byla hodne svlétného studia. Mohu se však o ni zmínt jen krátce.

Tradice má takovou sílu, jako lidský zvyk, má však vyšší a čistě zájmy! Je v ní hluboká morálka, jejíž základem je úcta k předkům a jejich velkým činům, vděčnost k nim a snaha být hodným jejich dědictví.

Tradice se rodí pomalu - podle toho, jak žijí je jí sama příznivá,

Naše mladá armáda však potřebuje, aby růst její tradice byl urychlen a podporován. A my máme díky Bohu dost nákladů, na nichž ji můžeme budovat a dost úrodné půdy, v níž by tato prospívala.

Fokoušime se tedy, my o to ve vojenské akademii.

Vojenská akademie snaží se navázat své dějiny na důstojnickou školu ve Kyštyai a později ve Sljužbanos na sibiři, kterou byla její předchůdcem.

Dřívější velitel voj. akademie, gen. Ānōvkovský, můj předchůdce, dal vzniknout památníku vojenské akademie, který v době chová prať s bojiště u Šborova, Doss Alta, Dobručše, s bojiště slovenského a těšínského. Jsou v něž uloženy také kovové desky, na něž každým rokem jsou zlatým písmem vyrývána nová a nová jména těch absolventů vojenské akademie, kteří zahynuli při výkonu služby. Iner je tam - bohužel - již 37 jmen.

Tento památník, před nímž se konají všechny vážné obřady a slavnosti voj. akademiků, vydává také svědectví o tom, že naši nejmladší důstojníci převzali odkaz legií a že jsou hodnými nástupci hrádnů šborovských, neboť jia byla povinnost naše vše!

Prapor vojenské akademie je darou presidenta osvoboditele s r. 1920 a je dnes již praporem historickým. Snažíme se, aby byl prvním praporem armády. Vždyť naň přičekají a budou přísahat všechny generace důstojníků!

Museum a archiv vojenské akademie, památní kniha, sbírky legionářských obrazů, galerie fotografií důst. absolventů VA, zahynuvších při výkonu služby a poč. mají sloužit téměř účelně.

Slavnostní jmenování absolventů VA poručíky a různé jiné slavnosti a ceremonie se také již tradičními.

Mluvím-li již o tradici, chtel bych se zmínit ještě o něčem.

Chceme-li, aby tradice a zájem o historii če. vojáka pronikl do nejširších vrstev mužstva i občanstva a trvale se tam usadil, bylo by snad dobré i zavedení různých odznaků, třeba velikostí nepatrných a málo nákladných, mající vztah k určité historické události vojákového tělesa, útvaru a pod.

Vojín horáckých útvarů, nebo hraníčáků je hrdý na svého psa nebo sokola na línci a septá-li se ho občan, co to znamená, napovídá celé divy o dachu a kráse své jednotky.

Mají-li však vojín a pluků pěchoty stejné výložky bez nápadnějšího označení/pouze číselo na línci/, cítí se vojín pěchoty jenom pěšákem, i kdyby sloužil u sebe slavnějšího pluku. Nikdo historii jeho pluku nezná. Pěšáků je mnoho a lidé nemají zájmu o vojáka-pěšáka! Závadí tedy napřed ten voják horácků, děl. střelcůů, jezdcůů atd. a nacones se stane i lhotejným ku svému útvaru, vzbor vši mrovní výchově a námaze svých velitelů.

Uváčím zde také názor gen. Āiruly, že kdyby měl na př. příslušník drag. pluku 2 na holince bot nepatrný bílý pásek, symbolizující, že tento pluk se hrdinně bil se útagu ve sněhu a třaskutých mrazech na sibiřské

magistrála, byla by většina vojínů tohoto pluku nešťastna, kdyby měla být o tohoto pluku přemístěna.

Na dovolené budou se všichni vojáčka vyptávat/rodiče, dívky, občani/ co ten pásek znamená. A tu jim vojáček dlouze o s hrdostí bude vykládat historii svého pluku. není pluk jako pluk, ale ten jeho je pluk slavný.

Tak proniká majen o historii tradice a tradici...

Kán se to, že dnes již nepřevládá mínění, že odznaky, řády atd. jsou bezcenné parády a "opičky".

Poctiví vojín republiky, ať občan, či voják, váží si toho, je-li mu za svobodoměrnost nebo vynikající činy uděleno uznání - "děkuji, sloužím dobře!" Váží si i toho, je-li poděkování sděruzeně vnější odznakem. A má-li snad i trochu zálibu k ješitnosti, nepokládám tuto lidskou slabostku za tak nebezpečnou zálibu státu. Naopak! Je mnohem horší a s hlediska občana státu aravně ubožejší, hledá-li se do nezřízené sebeobohocování.

Odznaky a řády spíše se nosou s idealismem. A vojenskému povolání má být vždy bližší ideály než hrubý materialismus.

Odznaky a tresty:

Kázeňský trest má by být pro akademika, budoucího důstojníka vyjimečným prostředkem, neboť důstojník má se dát vést na nitce a citlivě reagovat na každý jemný pokyn nadřízeného - neřku-li na rozkaz. Kládek má však bujnou krev/ostatně nebylo by ani sdravé, kdyby byla ospalá a artvá/ a pohrdavě na mladé a nezkušené hochy je trochu mnoho, takže trestům se vyhnutí nelze. "I spravedlivý hřeší sedmkrát denně!" Nejsou to však hříchy sartečné, nějaké nečestné činy nebo hrubé porušení kázně a pod. Vykytnou-li se vážnější případy, nasrovnávající se s vlastnostmi budoucího důstojníka, vyloučí ho takové akademiky sveden a bez mlodsti.

Hřítko je v akademii velmi ostré, zaploutkzema trestu nikdo neunikne, ale přesto je kázeňských trestů velmi málo.

Většinou má ráčí různé jiné "domucovací" prostředky, aťrnější, ale zato velmi účinné jsou:

omezení volné vycházky, odtíí různých výhod, ukoření povinného studia, zkrácení nebo odtíí vánoční/velikonoční/dovolené, oznámení rodičům, povinnost oaluvit se na hrabost svého kámendu před celou setninou nebo oddílem a pod.

Velmi citliví jsou akademici na pochvaly, slovo, ústně vyjádřenou spokojenost nebo pochvalu v rozkazech velitele setniny nebo oddílu.

Velmi si také váží pochvaly velitele akademie, předčítane veřejně při příležitosti rozdávání cen za různé základy na sportovní dnu, který se každoročně koná v den před slavnostním jasnováním. Bývalí adeptomni vysokí voj.hodnostáři, zastupci úřadů, tisku, jsou tam jejich rodiče, dívky a pod. A to už stojí za to, být pochválen!

Vojenská zátisí:

Výdatná pomůcka při výchově v jednotkách zátisí je vojenská zátisí, a mnohá svými službami. Jeho účelem je poskytnouti našim hochům vhodné prostředí, v němž nejlépe po denní práci odpočívání, zábavu i vzdělání.

Vojenská zátisí mají si navzájem oblibiti prostředí slušné, čisté a vkusné, aby si zvykli vystupovat v něm a mezi sebou korektně a aby se naučili sami kriticky posoudit, do jakých mezí má být slušnost, zábava a projev vedelí. A k tomu se hoší vojenská zátisí velmi dobře. Jednak zátisí neztrácejí jeho návštěvou příliš mnoho času/ a čas je u nás vzácný/, jednak máme příčný vliv na jeho vhodnou úpravu, zařízení a výsadbou/veřejné místnosti hranolové po této stránce právě nevynikají/ a máme také možnost stále, nenápadně kontroly. A konečně je voj. zátisí zárobčnou rozmanitých prostředků výchovných a rekreačních.

Materiální stránka mají na starosti jídelny a pět prodejen, v nichž dostane voj. akademik hodnotné potraviny a drobnosti denní potřeby za levný peníz a hlavně dobré jakosti a ve slušné úpravě. Je to rozsáhlý obchodní podnik s velikým denním obrotem.

A voj. zátisí patří rozsáhlá sbíratelna knihovna/a čítárna, vybavená bohatě denním i periodickým tiskem.

Zátisí má také slavnostní sň, divadelní a promítací sň, kulečnickou sň, šachovnu, klubovnu a ručelník. ...občas má škodu-, pomnění-li, že voj. zátisí je instituce soběstačná, t. j., že uspokojuje všechny své potřeby / a tedy je velmi ušlechtlá/ se slouží prodejem.

Vlastní výchovná a rekreační činnost zátisí je uniostranná a soustřeďuje se v několika oborech.

Čtenářský odbor:

spravuje sbíratelnu knihovnu a čítárnu, pořádá přednášky, vzdělávací kursy a různé exkurse. Člení se na několik kroužků.

Fotomatérský kroužek uspokojuje voj. akademikům práci v dobře vybavené laboratoři, získává dokumentární snímky ze života voj. akademie a v poslední době se pokouší i o opatření diapozitivů pro názorné vyučování spol. výchovy.

Výtvarný kroužek se obírá řešení výtvarné voj. akademie, inocenční divadelních her a vůbec pěstování výtvarného umění. Z jeho dílny vyšla již řada vkusných návrhů - na př. emblem VA, putovní ceny pro různé závody, portréty, karikatury a pod. Zejména si nyní vzpomíná na "mistra sochaře" Hajduka/ajna praporečnicka české družiny/, který teď slouží jako poračik v Praze.

Rozhlasový odbor

je novinka, zavedená ve VA před dvěma lety, která se dobře osvědčuje. Tlumočí ústavní rozhlasem poučně i zábavně relace státního rozhlasu a má to také prolovy a přednášky důstojníků VA.

Získali jsme zkušenost, že usazenici pracují ještě radostněji, dostane-li se jim několikrát za den osvěžující injekce v podobě zábavní hudby. Vysílání je upraveno tak, aby se zábava střídala úměrně s výchovou a aby nerušila voj. akademiky ve studiu. Reproduktery ústavního rozhlasu jsou ve všech učebnách, ložnicích, jídelnách a místnostech voj. kasáren, takže lze snadno přizpůsobit pořadí i rozsah vysílání v každém směru dané potřebě. Ani vysílací kabina nechybí...

Kroužky zábavního odboru

v sobě soustřeďují amatérské hudebníky/i skladatele se již není třeba vyaktylit/, zpěváky, kerce, kteří provozují své umění jak pro vlastní zábavu, tak pro pobavení svých kamarádů. Pěvecký kroužek mimo to pěstuje také vojenský pochodový zpěv a sbírá vhodné pochodové písně, takže bude možno letos již vydat pro potřebu vojenské akademie vlastní pochodový zpěvník, který bude obsahovat asi 100 písní.

Pochodová píseň je věnována zvláštní péči. Pochodující žety akademiků zpívají stále a velmi pěkně. Je přitom veselo a vždy dobrá nálada.

Tyto kroužky reprezentují vojenskou akademii při společných veřejných oslavách státních svátků a jiných kulturních podnicích a sdružují se činně i společenských podniků, pořádaných vojenskými akademiky. Na př. loňského roku vypravil divadelní kroužek Langrova "Jízdní hlídka" s depóchem, který hodně převyšoval velmi dobrý ochotnický průměr.

Do péče zábavního odboru spadá také každoroční pořádání tanečních hodin, v nichž se voj. akademici učí základy tanečního umění a chování při společenských podnicích vůbec.

Aby si voj. akademici osvojili praktické zkušenosti, kterých budou dříve nebo později potřebovat k činnosti účasti na kulturních a společenských podnikání, svěřujeme jim také samostatné pořádání některých zářav.

Zásadou je: zábava buď velmi slušně společenské úrovně, při malých finančních prostředcích/podleplatových možnostech mladých důstojníků/. Nic přece mluví

To je úkolem zábavního výboru akademiků, v němž má každá četa svého zástupce. Zábavní výbor je ponecháno vše, co se zábavou souvisí,

tedy zvaní, příprava programu, organizace a řízení zářav a pořádatelská služba/ovšem pod dozorem důstojníků/. Mohu říci, že tyto zářavy mají, ať už je to večírak péchoty, dělostřelecká Barbora nebo jezdecká oslava sv. Huberta, či sv. Jiří - pěknou úroveň a jsou velmi populární.

Kinematografický odbor pořádá zásvědní filmová představení a věnuje velkou pozornost promítání filmů výchovně-poučných i výcvikových. Iino je vojenskými akademiky pilně navštěvováno. Je také jednou z výhod voj. zátiší, protože má nízké vstupné /Kč 1,50/ a máme zde záruku, že v něm nebudou promítány filmy bezcenné nebo z výchovného hlediska škodlivé.

Sport

Sportovní odbor

pěstuje všechny tělocvičné i sportovní disciplíny, které jsou rozděle-ny na různé kroužky. /tělocvičný, šeraifský, lyžařský a pod./ Jeho existenci považují za zvláště důležitou.

Hodiny tělocvihu, šermu, sportu, předepsané v době zaměstnání nejsou tak bohaté a proto je snahou voj. akademie, aby dala co nejvíce možností k organizovanému sportu v době mimo službu.

Vždyť tělesná zdatnost a obratnost - a zejména u mladých důstojníků - je jednou ze základních podmínek jejich povolání.

Je proto snahou vojenské akademie vypěstovati tvrdý zájem o tělocvik a sport, vychovávat každý rok alespoň ~~maximálně~~ v několika disciplínách co nejvíce zdatných jednotlivců, kteří by se pak mohli u vojačských těles sdělnit činně tělovýchovně práce.

A pěstování tělesné výchovy máme ve voj. akademii všechny potřebné prostředky. /tělocvična, šermařna, hřiště pro odbiženou, házenou, kopanou, tenisové dvorce, v kině kluziště/. Máme všechno potřebné nářadí.

To je, vážení paneVé, hrubý nárys vojenského zátiší.

Dodal bych k tomu ještě, že se všechno vyličená činnost odehrává v době po zaměstnání a že je upravena tak, aby jí netrpěla vlastní práce a tím i prospěch vojenských akademiků. Znamená to ovšem pro důstojníky, kteří jsou vedoucími odborů a kroužků veliké vzepjetí sil a značnou dávku obětavosti. Pokud se t, ká vojenských akademiků, došli jsme během let k zajímavému poznatku, že ti z nich, kteří pracovali zvláště obětavě v některém oboru činnosti vojenského zátiší ~~například v některém~~ tentéž úspěšně vynikali, byli spravidla také dobrými žáky a zdatnými vojáky.

Společenská výchova

Jak hrubé nedostatky si v tomto ohledu mladí lidé ve akademie přivdší, o tom jsem mluvil v I. části přednášky.

Naprevujeme to se všech sil a musíme mít avstou trpělivost. Správce zátiší, v jehož rukou je mnoho různých prostředků, je nyní zároveň profesorem společenská výchovy a zdá se, že je to velmi účelné, protože výchova v učebně i ve vojenském zátiší jdou ruku v ruce a nelze ji dobře dělit.

Jak jsem již dříve sdělsnil, chápeme společenskou výchovu - ne jako bezduché poučování vnějších forem, nýbrž jako harmonické sloučení ušlechtilého charakteru s mužně korektním, ale jemným a taktickým vystupováním. Jejím cílem je tedy vštěpování znalostí obecných pravidel o společenské slušnosti a mimo to také poučení o mravních povinnostech státoprávních, kulturních, společenských důstojníka a povolání. Je toho hodně a proto užíváme zde všech možností a prostředků, které jsou dosažitelné.

Každoročně jsou vydány pokyny a program, určující úkoly různým učitelům a usměrňující přenesl společenskou výchovu.

Základ společenských vědomostí si musí každý voj. akademik osvojitl studiem. Vojenská akademie vydala pro ně dvě příručky:

Jedna z nich jedná o společenském chování, druhá pak o řadě otázek, s nimiž se setká mladý důstojník ve službě i v soukromém životě.

Především je uloženo postupné prostudování určitých partíí a důsledně se dbá, aby jednotlivá poučení byla také v praxi prováděna. Jde tu o stále pozorování akademiků všemi důstojníky na ulici, ve službě, ve společnosti, jde tu o poučení, nespomenatí a při hrubých a opakujících se přestupcích společenských i přísnější zakročení.

Při úpravě a vykonávání dozoru je třeba však mít na zřeteli, aby tím netrpěla výchova charakteru, aby přílišným sbytečným nátlakem ne vznikl v akademických sklon k galešnému a macenému k vystupování a aby nebyla ubijena individualita člověka, nýbrž podepřena, vyhraněna a povznesena. Účelem dozoru je také nerůdné získání poznatků pro potřebu dalšího školení.

Pro teoretické vyučování není možno pro nedostatek času přidělit profesorů společenské výchovy mnoho vyučovacíh hodin. Proto se vyučování omezuje na výklad o nejdůležitějšíh mravních zásadách a společenských formách, na upozornění na věci a poalesky, které se nejčastěji vyskytují a na praktické ukázky oběh společenských úkonů, k nimž je zapotřebí určité tělesné obratnosti a cviku.

Za těchto okolností se musí zúčastnit výchovné práce všichni důstojníci vojenské akademie a to nejen velitelé, nýbrž i profesori, každý v omezení své působnosti. Jejich činnost uvádí v soulad profesor společenské výchovy, aby byla zaručena jednotnost názorů a požadavků.

I zde je nejpůsobivějším prostředkem příklad. Proto přísně požadujeme od všech důstojníků vojenské akademie, aby i po této stránce sami sebe přísně kontrolovali a dávali vojenským akademikům vždy jen dobrý příklad.

O výchově prostředím jsem se již mluvil. Neměla by být, kdybychom současně nevedli akademiky k tomu, aby chodili s otevřenýma očima, t. j., aby si třídili vkus, aby si všímalí vystavených pomůcek, obrazů, hesel a aby svým chováním k udržení pořádku, čistoty a úpravnosti sami také přispívali.

Společné stolování v jídelnách poskytuje akademikům možnost cvičit se prakticky v chování u stolu. Jídelny jsou vybaveny vším potřebným zařízením a personálem, který je v obaluse zvlášť školen prov. důstojníkem vojenské akademie. Úprava stolů i podávání jídel odpovídá platným společenským pravidlům. V každé jídelně předsedá stolování důstojník, jehož úkolem je sledovat, zda si akademici při jídle počínají správně a je-li nutné, poučit je.

Stolování je také přítonem učitel společenské výchovy. I velitelé setnin a oddílů musí se tam občas podívat, aby mohli poznat své svěřence i po této stránce.

Dozírající důstojníci zapisují zjištěné konkrétní závady do zvláštní knihy, jichž pak ihned vyučuje profesor společenské výchovy a velitelé čet k poučení resp. k zakročení.

Také ústavní rozhlas byl vzat na pomoc. Užívá ho v době oběda profesor společenské výchovy ke krátkému poučování, vedenému po způsobu ranních půlhošinek, vysílaných státním rozhlasem. /Př. Ale, ale, jeden akademik jí prepočivným způsobem. Jak to držíte láčci? a pod./

Kromě toho existuje t. zv. vzorná jídelna, zařízená pro menší počet akademiků, v níž se postupně všichni několikrát vystřídají.

Tam provádí učitel společenské výchovy celkem příjemný výcvik v slušném požívání jídel, která se vyskytují při hostinách a která nelze jinak pro větší počet akademiků připravit. /ryby, květák, ovoce, drůbež a pod. Podávání luxusních jídel si ovšem ve velkém měřítku dovolit nemůžeme, ale jsou akademikům ukázány alespoň zvláštní přístroje a dostane se jim poučení, jak se s nimi zachází atd.

Pokusili jsme se také dát vojenským akademikům příležitost k seznamovací návštěvám. Uačnili nás to ochota většiny důstojnických rodin, které se uvolily přijímat v kárně, v neděli dopoledne ve své domácnosti 10 minutové návštěvy voj. akademiků II. ročníku. Ukázalo se, že toho akademiků velmi potřebují!

Dalším prostředkem jsou povinné taneční hodiny. Jinak mají voj. akademici nedostatek příležitosti cvičit se ve společenském chování v širším rámci. Hranice v tom ohledu po akademii velmi málo vyhovují. Je tu nedostatek vhodných místností i vhodných podniků.

Pokud je to možné, hledí se i v tomto ohledu udělat pro akademiky co nejvíce a usnaňuje se to umožněním návštěv divadel, přednášek, koncertů a odpovídajících zábav.

Mečeny nedostatek praxe ve spol. výchově ~~rychle~~ vyvažují poněkud tradiční zábrvy jednotlivých strání, jakož i večírky rot a čet. Zúčastňují se jich vždy všichni důstojníci dotčené jednotky, velitelé oddílů, profesori atd. Při těchto večířkách klade se důraz na chápání rozdílu mezi službou

s družbou, na slušný tón v mimoaluzebním, kamarádském styku. pěstuje se společenský takt s smyslem pro zachování určitých mezí/upřímnost - neomalenost ústupnost a změna uctivost - servilnost a pod./

Vojenská akademie měla v úmyslu použít k společenské výchově filmu. Po usilovném pátrání se však ukázalo, že takové filmy bohužel dosud neexistují. Začínáme tedy alespoň s pořizováním fotografii - "dobře" - "špatně"; zveličené chyby s patřičnými titulkami a pod., které budou promítány o přestávkách v biografu.

Tato pomůcka je velmi účinná i při výcviku. Zachytí-li fotograf některou jednotku nebo jednotlivce v nestřeženém okamžiku/každý má pracovat a jednat poctivě i bez kontroly!/, dostane takový snímek příslušný velitel jednotky nebo jednotlivce s patřičnými poznámkami: "Tak vypadá Vaše jednotka a pod.", líbí se vám to? Máte větších požadavků na budoucí důstojníky?" Také brodit se na chodbách, ba i v jízdárnách jsou znamenitou pomůckou.

Stručně, musím přiznat, že u všech důstojníků vojenské akademie je dobrá snaha a vůle docílit co nejvyšší úrovně vzdor tomu, že musíme zápasit s mnoha obtížemi.

Výchovných problémů a různých otázek k řešení je v akademii velmi mnoho a proto jsme zřídili instituci "Komise pro otázky výchovy".

Její účelem je docílit jednotnosti ve výchově vojenských akademiků a využít co nejlépe všech výchovných prostředků k vytvoření charakteru a osobnosti čs. důstojníka.

Komise obsahuje tyto skupiny:

- a/ pro výchovu ideovou a mravní
- b/ pro výchovu společenskou
- c/ pro výchovu prostředím.

Pracuje v úzkém styku se všemi veliteli a profesory, zpracovává náměty, které jí uloží nebo sama iniciativně předkládá a některé návrhy k rozhodnutí a k uskutečnění.

Péče o materiální potřeby akademiků.

K vytvoření zdravého vojenského prostředí, v němž se má dobře dařit vojenské výchově, patří také péče o spříjemnění života vojenských akademiků i v materiálním smyslu.

Mohu říci s dobrým svědomím, že v tomto ohledu je o násše mladence díky MNO velmi dobře postaráno - a že se to ještě stále zlepšuje.

Ubytování je sice v přechodné době poměrně stísněné, ale zato, pokud jde o stravování, odívání, péči o zdraví a pod. - není závad.

Vojenská správa poskytuje akademikům velmi mnoho výhod.

Stádium je na vojenské akademii bezplatné. O celé zaopatření voj. akademiků pečuje vojenská správa.

Ubytování, stravování, oděv, prádlo, výstroj atd. - vše je zdarma.

Akademici dostanou:

výcházkový oděv a obuv, šité na míru, které po absolvování vojenské akademie zůstává jejich majetkem, cvičný oděv je jako pro mužstvo.

Učební pomůcky a sportovní potřeby jsou jim zdarma půjčovány.

Opravy ústroje, učebních pomůcek, sportovních potřeb, praní prádla, šehlání výcházkových oděvů, provádí vojenská akademie zdarma.

3 jásdné na dovolenou dvakrát ročně je jim hrazeno ze státních peněz.

Kromě toho dostávají akademici šál 4,- Kč denně.

Sami, případně jejich rodiče platí pouze příspěvek na lepší a hodnotnější vybavení proprietami, asi 280.- a asi 70.- Kč na obsáhlejší vybavení všemi školními pomůckami, kteréžto předměty přecházejí po absolvování voj. akademie v majetek akademiků.

Můžeme počítat, že čistě osobní výdaje na jednoho akademika činí ročně.....7.030,- Kč

Při dvouletém studiu.....14.060,- Kč

V tom nejsou započítány alikvotní částky ze služného vojenských gázišť a civilních zaměstnanců vojenské akademie, ani úměrné výdaje na opatření potřebného materiálu a udržování budov, ani peníz na vydržování koní a pod.

Připočteme-li k čistě osobním výdajům na jednoho akademika ještě výdaje na nejnutnější pomůcky, čištění místností, konzervování všeho materiálu a jiné potřebné výdaje, jsou výlohy vojenské správy, které obětuje pro školení důstojnického dorostu, značně vysoké.

Přes to všechno musí hospodářská správa vojenské akademie být velmi čilá a pružná, aby dostala svůj povinnost.

Abychom se lediný peníz mohli opatřit co nejvýdatnější stravu a co nejlepší materiální vybavení, je nutno - vedle obzvláštního provádění nákupů alespoň v malé míře vyposažat si vlastními podniky a vlastní výrobou.

Vojenská akademie má proto:

selivářské zahrady, výkrm vepřů, čímž sušitkuje výhodně veškeré odpadky, vlastní pekárna, řeznickou a uzenářskou dílnu, dílny krejčovské, obuvnické, námečnickou, truhlářskou, sešlářskou, netěračskou, kněhařskou, litografickou a mechanickou.

Ve vlastní čerpací stanici čerpají 3 pumpy potřebnou vodu. Mělo-li město Hranice v některých letech nedostatky vody, neměla voj. akademie nikdy nouzi o vodu. Je to důležitá otázka, vezmeme-li v úvahu, že ve voj.

akademii je skoro 1.800 osob a 450 koní.

S částkou 16.- Kč denně na jednoho vojenského akademika, z níž je živem, odíván, školen, vydržován při cvičeních mimo Hranice, z níž musí být opatřovány všechny školní pomůcky a udržovány vnitřní zařízení stá., musí se kalkulovat velmi obezřetle - po obchodnicku - nebo jak říká předpis "jako dobrý hospodář".

Starost o žaludek je na vojně jak známo úkolem zvláště vážným a staré přísloví, že "cesta k srdci vede žaludkem", platí i pro naše akademiky.

Kromě přislat, že hospodář a proviantní vojenské akademie musí velmi dobře počítat, aby stravování bylo nejen velmi laciné, ale aby stravovací podnik rovnal se se do úpravy stravy, obaluchy stá. prvotřídním velkorestaurací. Kuchyně vojenské akademie těší se dobré pověsti všech akademiků a to nejen co do jakosti stravy, ale i co do způsobu obaluchy a podávání jídel, čistoty, úpravnosti v jídelnách, v kuchyních, skladištích a pod.

Jídelní lístek sestavuje vždy na celý měsíc stravní komise, jejímiž členy kromě jiných důstojníků jsou šéfkuchař i voj. akademici. Že strava je hodně pestrá, dal jsem jeden jídelní lístek na ukásku.

Denně snídá, obědvá a večeří 1003 akademiků v 6 jídelnách a v krátkém čase na oběd je stanovena doba půl hodiny/musí být bezvadně obelouženi při zachování všech způsobů dobrého tónu.

Abychom v tak velkém provozu ušetřili na silách a čase, postupně se modernizujeme a zavádíme alespoň nejdůležitější stroje.

Tak na příklad užívání 3.000 talířů, tisíc sklenic, tisíců příborů a mnoho jiného stolního nádobí a náčiní po jednom obědě nebylo by dnes snadné bez pomoci umývacího stroje.

Počítají společem náša pomáhá parní prádelna při praní líčkovin, kuch. i stolního prádla, osobního prádla vojenských akademiků i nemocničního prádla, elektrický stříhací stroj a šehlící parní lis v krejčovské dílně, obráběcí stroj, elektrické řezačky, pily, vrtačky, svářecí přístroj v dílnách truhlářské, zámečnické, mechanické a elektrotechnické, restírací stroj a stříhací stroj na barvy v dílně natěračské a malířské, kterých natěně potřebuje správa budov, aby akademikům opatřila slušné ubytování a vnitřní zařízení a aby mohla udržovat rozsáhlý komplex budov ve stavu vhodném pro výchovu a výcvik.

Částečně, z nichž operuje hospodářská správa a správa budov voj. akademie jsou dotyčné s k vůli přehledu stojí zato, některé zde uvést:

Tak na př.

měsíční příjem ze státních peněz je asi.....	1,530.000 Kč
za školní rok 1936/1937 čirými výdaji.....	18,497.000 Kč
připočteme-li příjem ze státních peněz.....	18,600.000 Kč
byl obrát v penězích.....	37,097.000 Kč

Na nstradních bylo ve školním roce 1936/37 ve voj. škole
spotřebováno:

chleba.....	329.000 dávek à 700 g	
	t.j. 23 tun	23 vagonu
ovsa.....	67	"
sema.....	61	"
slámy.....	50	"
uhlí a koksu.....	105	"
dříví.....	804	tun

Proviantu bylo v této době skonzumováno:

masa a mených výrobků.....	100	tun
tukůve.....	25	"
mouky pšeničné.....	55	"
seleniny.....	47	"
brambor.....	90	"
luštěnin.....	6	"
těstovin.....	12	"
kávoových konzerv.....	18	"
cukru.....	18	"
ovoc.....	7	"
soli.....	6	"
povidel a marmelády.....	9	"
sýrů a tvarohu.....	8	"
koření.....	0,26	"
mléka a smetany.....	59.000	litrů
vajece.....	76.000	kusů

Ve vlastní kovárné dílně bylo poráženo.....657 kusů
vepřového dobytka v žive váze 59.020 kg a v uzenářské dílně bylo
zpracováno z tohoto masa 47.543 kg.

Za spotřebovaný elektrický proud bylo zapláceno ve školním roce
1936/37.....99.081,45 Kč.
a proviceno bylo.....89.450 Kčh

Naše krejčovské dílny vyrobily ve školním roce 1936/37 9.780 kusů nových
stejnokrojových soubčstev/glášťů, bluz, kalhot/, nehledě k četným opravám; aimo
to pracovalo 18 krejčích po doměcku pro vojenskou školu.

Ž místních krejčovských závodů pracovalo pro voj. školu 11 firen,
jimž voj. škola vyplatila.....478.998 Kč.

Škole všichni místní obuvníci pracovali na dodávkách vycházkové i
cvičné obuvi/ve voj. škole se nová obuv nehotovuje - provádíme jen

opravy/ a dostali zapláceno.....376.697,05 Kč

V knihařské dílně bylo svázáno 12.439 kusů knih služebních, předpisů a přednášek a bylo provedeno 14.000 kusů různých jiných knihařských prací.

V litografii bylo nalitografováno 1,132.000 stránek různých přednášek a tiakopisů. Spotřeba papíru v této dílně činila.....70.000 archů tiskového papíru.

V prádelně bylo vypráno v roce 1936.....524.000 kusů lážkových součástí a prádla.

V obuvnické dílně bylo provedeno.....20.583 oprav na obuvi.

V kovárně voj. akademie bylo v roce 1936 celkem okováno.....2,631 koní a překováno.....4.540 noh; k tomu spotřebováno.....5.984

nových podkov
80.368
podkování.

Vojenská akademie od loňska vybavuje akademiky po absolvování voj. akademie potřebnými stejnošrotovými součástkami a nejnútnejšími předměty. Toto "novum" vyžaduje nejen obrovské práce, ale i značné obchodní rutiny od perencháru hospodářské správy, aby výbava mladých lidí byla nejen vhodná a levně obstarána, ale aby byla i hodnotná a účelná.

Kolik je tu práce pro naše pomocné orgány, jak administrativní, tak i dohlédací a jaký je tu výdělek pro obchodnictvo a živnostnictvo, zejména pro místní, o tom není třeba mluvit.

A přesto ještě často místní výrobci si stěžují, že je málo podporujeme.

Abych měl důkazy, dal jsem loňského roku vypočítat/ a doloženými poločkami/, že vojenská akademie zanechala městu Hranicím v r. 1936 9,294.312 Kč.

Kromě toho činí i značnou částku to, co utratí voještí akademici v místě/ restaurace, biografy, divadla, koncerty a pod./

Zajímavá je i tato číselnice: vojenská akademie odevzdala okresní nemocenské pojistovně v roce 1936 za své dělnictvo na nemocenském, starobním a invalidním pojištění.....93.805 Kč.

Z tohoto platila vojenská správa polovici.

Hovněž zajímavá jsou i tato data:

na zhotovení jedné kalhoty potřebuje krejčovský dělník	1 den
" " " " " "	2,5 dne
" " " " " "	3 dny.

Má-li vojenská akademie připravit pro absolventy VA ku slavnostnímu jmenování stejnošrotu t.j.: 2 bluzy, 2 kalhoty a 1 plášť, byla by to

práce pro jednoho dělníka/pro 1.003 voj.akademiků/:

2.006 bluz à 2,5 dne.....	5.013	prac.dnů à 8 hod
2.006 kalhot à 1 den.....	2.006	" " " "
1003 pláště à 3 dny.....	3.009	" " " "

 Šachrazady.....10.028 prac.dnů à 8 hod

pro 1 dělníka.

Mají-li být stejnokroje pro absolventy v době od 1. února do 15. července hotové/doba od 15. července do dne jmenování má být ponechána VA k řádnému prohlédnutí, s výjimkou převzetí a vyzkoušení na voj. akademických a k případnému provedení oprav/, stývá na tuto dobu 135 pracovních dnů.

Je tedy zapotřebí pro zhotovení výbavy pro nově jmenované poručíky 10.028 : 135 = 75 krejčovských dělníků, kteří by museli pracovat jen na této výbavě.

Hraniční živnostníci - krejčí, kteří přicházejí v úvahu pro zhotovování voj. stejnokrojů, zaměstnávají dohromady asi 56 krejčovských pomocníků.

Uvedení živnostníci pracují však také pro jiné vojenské a civilní osoby a nemohou jejich požadavky a práci zanedbat.

Proto je nutno, aby VA sudávala krejčovské práce i v blízkém hraničním okolí.

Zdravotní stav vojenské akademie:

Zdravotní stav vojenských akademiků a jejich vývin ve vojenské akademii možno označit jako dobrý.

Stávalo se v letech popřevratových dosti často, že už ze pobytu ve voj. akademii musilo být každoročně několik akademiků propuštěno pro častěji se projevující neschopnost k vojenské službě. Dnes jsou takové případy vzácnou výjimkou, která se vyskytne zcela ojediněle, jednou za několik let. Výběr do vojenské akademie provádí se teď - a zvláště po zdravotní stránce - velmi pečlivě a přísně a odborné lékařské prohlídky šádatelů do voj. akademie konané ve voj. šporovcích nemocnicích jsou velmi podrobné.

Dostáváme tedy dorost tělesně a zdravotně celkem dobrý.

Zaměstnání a tělesná výchova ve voj. akademii působí velmi dobře na zdravotní vývin mladých mužů. Dobré výsledky je vidět zejména u vojenských akademiků věkové mladších, kteří přišli do voj. akademie buď hned, nebo brzy po maturitě.

Dobrá, dostatečná strava s systematickou a účelnou tělesnou výchovou zabránila u většiny stopy výše uvedené podvýživy, jak to dokazuje pravidelné vyšetřování, vážení s měření, prováděné šéflékařem ve voj. akademii.

Je pravda, že i vzhled tak pečlivému výběru stalo se několik poručíků fyzicky neschopno k vojenské službě a to za několik let po absolvování

vojenské akademie. Zde však ve většině případů hrály hlavní roli jiné okolnosti, které jsou již zvláštní kapitolou.

Podle přísloví "S čím kdo zachází, tím schází", přihází se při tělesné výchově, jízdě na koni a při ovišcích v terénu/jak snad ani jinak být nemůže/, každoročně několik úrazů, které však zatím neměly na štěstí žádného vlivu na snížení schopnosti k vojenské službě.

Infekčních chorob byla dosud vojenská akademie ušetřena. Šéflékař míní, že i epidemie chřipky se akademií vyhýbá. Také různé nemoci s nachlazením a pod., probíhají bohužel většinou velmi lehce. /Vojáci bývají pověrčiví, proto klepání/

Pohlavních chorob a vojenských akademiků/sem klepání/ je velmi málo. Vyskytne se za rok jen několik případů - a to byla infekce získaná ještě těsně před vstupem do vojenské akademie nebo o školních prázdninách.

Pro léčení akademiků má akademie vlastní ošetrovnu, dosti slušně vybavenou, jak pomůckami vyšetřovacími, tak léčebnými. Lůžek pro nemocné má 44. K ošetrovně je připojeno subní ambulatorium, velmi pěkně zařízené, které vede odborný, subní lékař.

Šéflékař vojenské akademie koná též psychotechnická vyšetření voj. akademiků, ve vlastní psychotechnické stanici.

Sem snad patří také zmínka o péči o jehy, což má být v nejbližší době zavedeno jako novinka.

Vojenská akademie byla požádána, zda by se ry Boře mohl zřídit na svůj náklad a za výhradních podmínek pedicuru. Má-li akademie vlastní slavnou holírnu, vítám i toto zařízení. Jak se osvědčí, ukáže nám budoucnost.

Všechny analýzy voj. správy a voj. akademie, všechna ta opatření a zařízení, o nichž jsem Vás, pánové, chadě informoval, slouží jednomu cíli: co možná nejlépe vychovat a vycvičit mladého čs. důstojníka.

Měl bych snad ještě říci, jaké jsou výhledy této práce. Zde však nemohu býtá optimista. Může jen říci, že správy vojenských těles, a níže si my často vyměňujeme názory o úrovni absolventů voj. akademie, jsou většinou příznivé. To, na co jsou stížnosti, jsou obyčejně normální nedostatky mladých lidí, zaviněné malou praxí a životní zkušeností, které postupně odstraňuje výkon praktické služby.

Jak známo, může každá škola dát jen základy, na nichž pak staví další praktická výchova.

Dnes - v přechodné době - dostávají noví poručíci ihned po absolvování funkce nadmíru odpovědné a je třeba určitého času, aby se do nich vžili.

Máme mezi důstojníky už mnoho absolventů vojenské akademie - a jsou to důstojníci i vychovatelé prvotřídní. Mě toho lze usoudit, že vojenská akademie plnila tedy své povinnosti dobře.

Posledně jsem viděl díky svým důstojníkům a rotmistrům, dnes musím pohlédnout aspoň ve svých nitru také naše chlápce. /činí to ovšem s jistým pocitem strachu, abych je nepřechválil!/.

Vzdor tomu, že látky a požadavků je příliš mnoho, že musí dohánět, co vlastní vinou ve středoškolském vzdělání zanedbávali, daří se práce velké většinou více než dobře, protože se naučili studovat rozumně a velmi pilně.

Be stává se, že tu a tam je některý přistřížen, jak v noci někde v koutku při zakrytém světle tajně studuje. To ovšem netrpíme, neboť po vysilující práci je třeba spánku. Takový hoch by se vydával v nebezpečí ohrožení své tělesné kondice. Najdeme i takové akademiky, které nutno přímo vyhánět ven, na nějakou zábavu a pod.

Učí se pilně - musí se učit - a i ti, kteří dříve pracovat nečovedli a kteří své rodiče trápili censurami. Uložení povinného studia, omezení nebo odměti volné vycházky, zkrácení/odměti/vánoční nebo velikonoční dovolené, snížení školní doby, pokud si špatný prospěch neopřeví atd., jsou věci velmi působivé.

Velmi brzy přijdou takoví hoši k názoru, že je výhodnější být sám sobě páneč a vlastně vůlí se přimutit ke konání povinnosti než být k tomu donucován představenými.

Vojenská správa má nejen právo, ale i povinnost důsledně žádat, aby fin.nákladům na akademii věnovaných, bylo plně využito a aby budoucí důstojníci dostali pro vojenský život pevný základ.

Akademici ve svém "gros" mají rozhodně dobrou snahu a je mezi nimi charakterově i vojensky dost velmi dobrých, poctivých a obětavých hochů.

Mnozí určitou dobou trpí těmi vedení, o nichž jsem mluvil v minulém přednášce a bývají s-počátku jakoby udivení spoustou "prapodivných" požadavků. Avšak až na menší výjimky brzy pochopí, co a proč se od nich žádá a sančí se přispůsobití.

Jsou přístupní a dost podajní a přijímají hluboko každé slovo velitele, je-li řečeno v pravý čas a s srdci. A někteří přímo vynikají.

Už několikrát jsem některému řekl: "Byl bych rád, kdybyste byl můj syn. S vás mohou mít rodiče opravdu radost!"

Poměrně dost dobře svykejí si akademici na vojenskou oteřenost, přímot a věcnost, spojenou s sužnou uctivostí.

Tzv. afér, vleklých vyšetřování s pod., které by vndšely ruch a

s neklid, téměř není. Akademici vědí, že pravdomluvnost a mužnost se jim vyplatí, nato však nerovnost, podvoč stá., že bez pardonu znamená těžký trest, ba propuštění.

Viděl jsem kdysi o vánocích z vlaku v Ostravě na peroně akademika pěšáka, který dělal "fešáka" s ostruhami rytířské velikosti a tvaru. Po ukončení dovolené dal jsem pouze rozkaz, aby se dostavil ke mně k reportu ten, kdo to byl. A přišel! Stále ho to jen poučení o tom, že vojáci nejsou nikdy malicherní a že se nechlubí tím, co jim nepatří.

Jindy/o prázdninách/ mne kdosi upozornil na inzerát ve Zpravodaji - naktivně a uboze stylizovaný, jímž vojenský akademik hledá seznámení s dobře situovanou, samostatnou dámou do X let/ a jiné další podmínky/ za účelem společných výletů. A jeho značka zněla: "Bezsvadné společenské vystupování!"

Napsal jsem na tuto značku dopis: "Voj. akademiku, četl jsem Váš inzerát. a činím Vám tu nabídku: Tento způsob seznáování není právě nejvhodnější. Je onuvitelný snad jen u..... stá.

Mladý, slušný a fešný člověk se k tomu neohrožuje proto a proto. A jak byste na to mohli doplatit, kdyby se vás osvala nějaká žena ve službách cizí, zpravodajské služby!"

Jste-li takovým, jakým vás chci mít, budete se hlásit u reportu velitele voj. akademie ihned po návratu z dovolené."

Přihlásil se hned první den po svém příchodu. Místo reportu vykouřil jsem s ním "cigaretu míru" ve své kanceláři a celou záležitost jsme rozumně probrali.

Obyčejně na otázku "kdo to udělal" vystoupí akademik a hlásí se. Neví, jaké pak vyšetřování. Stačí říci: "Ten, kdo nemá tolik mužnosti, aby se přihlásil, ať se stydí!" Jeho kamarádů se raději neptám, aby nemuseli udávat kamaráda. Ale nesou následky všichni, protože v této četi /akademiků/ není dobrý duch.

Vychovávajíte se navzájem, vždyť i kamarád kamaráda má vychovávat! A celek jednotlivce sračeně za nějakou dobu pravdomluvnosti naučí!

Všech tomu, že prospěch ve voj. akademii má velký vliv na stanovení pořadí a tím i povyšování důstojníků, nalice říci, že by se rozráhala záviat a nezdravé, škodlivé závodění/t.zv.štrébrovina/.

Po každé konferenci je akademikům dávána k nahlédnutí celá klasifikace, mohou srovnávat jednoho s druhým a poznají, že se všem běží stejně. A snad nejlépe vědí, kdo si co zasloužil!

Říjí celkem v dobrém kamarádském poměru, jemuž nevadí ani to, že jsou sobě šami veliteli, resp. představenými/starší čet a rot, velitelé učeben,

předsedající u stolů vjídelných, dozorcí služba, velení při cvičeních a pod. Učí se pokorně chápět rozdíl mezi službou a družbou, mezi komandem a neamlouvavým vyřadováním povinností, resp. nutným zakročím mezi prospěchem jednotlivce a celku.

Nemohu si stěžovat u nich ~~ani~~ na nedostatek dobré vůle!

Ještě než přikročím k závěru mé přednášky, zmíním bych se rád o odborné knihovně vojenské akademie.

Jedním z nejdůležitějších vzdělávacích a výchovných pramenů ve voj. akademii je odborná knihovna. Její vznik a vývoj je souběžný s počátkem a vývojem vojenské akademie.

V roce 1856 byla rak. uherkou monarchií zbudována v hranicích voj. vyšší kadetky a pouze o 2 měsíce později i voj. jezdecká kadetní škola. Obě tyto školy měly již svoje knihovny, v nichž byly hromaděny nejen vojenské a všeobecné odborné knihy, ale ve velkém množství i díla, pěstující a propagující rakouskou ideologii. Chovanci těchto škol učili se především učebními přednáškami, ale duchově vyrůstali úplně pod vlivem rakouské výchovy těchto škol. Ještě dnes, po značné restrukt. bezcenných, svým obsahem se do dnešních poměrů nehodících knih, je patrné, jak tehdy za Rakouska hleděli na voj. vychovatelé vším možným získati pro rakouskou myšlenku své chovance.

Státní převrat odevzdal obě rakouské školy do majetku československému státu, který na místě těchto škol zřídil vojenskou akademii. Nový stav věci sloučil obě rakouské knihovny v jednu celkovou knihovnu voj. akademie, sestávající se z dvou částí: odborné a náboženské. Z téže budovy, v níž pře tím byl vychováván rakouský důstojnický dorost, má nyní vycházeti čes. typ důstojníka: láska a věrnost k nové vlasti, k jejímu národu a k demokratické ústavě mají jemu být nejvyššími příkazy, jenž má prostoupiti jeho srdce i rozum a ochota k obětím má činiti tyto nejvyšší občanské ctnosti účinnými.

Nový duch má vládnout v téže budově, která byla ještě do nedávna naplněna duchem rakouským, duchem nepřátelským. Nový duch má býti vyjádřen i v knihovně tohoto nového ústavu. Nejde však jen o ideologickou přičinu, tkvící v změněném poselství tohoto ústavu, ale také o změnu v typu školy.

Přes ústavení vojenské akademie stalo se množství knih naprosto nepotřebných. Jsou to hlavně díla, která měla význam jednak jen pro ideovou výchovu rakouského důstojnického dorostu a jednak jen pro středoškolské vzdělání. Nepotřebné knihy byly s větší částí odevzdány ministerstvu národní obrany. Vojenská akademie potřebovala však k výchově svých žáků nové knihy. Světová válka vytvořila na svých zkušenostech nové principy válečného umění, dala vznik úžasnému technickému rozmachu a s tímto kjevem spojeným

se začneme vědeckého bádání na poli hospodářském a sociálním, stvořila novou historii. Proto byla knihovna postupně doplňována novými díly, hlavně odborně vojenskými. Značnými investicemi počet knih utěšeně vzrůstal, úměrně a počesdsvky profesorského a cvičitelského sboru i vojenských akademií pro jejichž uspokojování měli velitelé voj. akademie vždy nevšední pochopení.

Profesoři, cvičitelé i voj. akademici čím dále, tím více nalézají v této knihovně dostatečnā poučky pro vyučovací předměty, díla pro své odborné sdokonsalování i pro své poučení v jiných vědních oborech. Tyto možnosti rok od roku se stále zvyšují a mají za následek, že i důstojníci i rotmistři, ba i civilní zaměstnanci voj. správy hranické počdsky i miao ní, ba dokonce i mnozí z kruhů civilních, ucházejí se o povolení k vypůjčení některých knih.

Stav knihovny k 28. říjnu 1918:

Voj. vyšší realka.....	6.556	poučných a zábavných děl	14.751.
Jez. kadet. škola.....	2.021	poučných a zábavných děl.....	4.419
Celkem.....	8.577	poučných a zábavných děl.....	19.170

Z toho bylo vyřazeno nehodnotných knih.....5.517

V knihovně zůstalo tedy celkem.....13.653 svazků.

Dužší stav odborné knihovny:

21.514 svazků

K posouzení výše investovaného kapitálu voj. akademie je nutno připočítati k tomuto stavu i počet knih zábavných, protože zábavná knihovna byla až do konce roku 1934 doplňována výhradně ze školského poučálu.

Z nejcennějších děl, která odborná knihovna vojenské akademie uchovává, možno pouze některá uvést, protože by jinak bylo nutno uvést mnohé jiné, což by sebralo mnoho času mé přednášce. Proto uvádím jen ~~jen~~ nejvýznamnější díla:

Kappa Geographica Regni Bohemiae in duodecim circulos divisa....
/exhibita a Joh. Christoph Müller, S. O. M. Capitán et Ingen
A. C. MDCCCX/

Kronyka Czeská od Václava Hájka z Libočan z roku 1541.

Německý překlad hraběte Kořice z Brůnčů díla Jolyho a Meizerovy
"Theoretisch praktische Einleitung in die Taktik durch historische Beispiele"
/Vydáno ve Štrasburku r. 1771/

Německý překlad Georgeho Radolfa Pšecha, francouzského díla

maršála z Puysegur "Grundaätze und Regeln der Kriegs -Kunst"

/vydáno jeho synem maršálem de Camp ve Francii.Vyšlo v Lipsku r.
1753/

Geschichte des Polyb, mit Analegungen und Anmerkungen Ritters
Herrn von Folard,francözischen Obersten /vydáno ve Vídni,Prase a Terstu
r.1759/

Catalogus testium veritatis,qui ante nostram aetatem Pontifici
Romano,eiisque erroribus reclarerunt;iam demum longe quam antea, & emendatior
auctior editus/vydáno v Argentíně r.1562/.

Wahrhaftige Beschreibung und Eigentliche Abbildung aller Züge
und Victoiren, zu Wasser und zu Land, die Gott der Allmächtige den Hochmöggen-
den Herrn Staten der Vereinigten Niederländischen Prouintzen verliehen
hat durch Raht und That des Hochgebornen Fürsten und Herrn Maurits von
Nassav, & c.Mit besonderm Fleiss veranlet und mit vielen Kupferstücken
geziert/vydáno v Holandsku v Leydenu r. 1612./

Československé vlastivěda,

Technický slovník naučný,

Haserýkův slovník naučný,

Ottův slovník naučný s doplňky nové doby,

Dvacáté století,

Příruční slovník jazyka českého,vydávaný Čes.akademií věd a umění.

Pedagogická encyklopedie,

Brockhaus Konversation Lexikon,

Atlas Československé republiky,vydaný Českou akademií věd a umění
a jiná encyklopedická a jazykozpytná díla.

Movní výchova vojenských akademiků řídí se tradičně odkazem
našeho velkého presidenta Osvoboditele, který nepřestává býti vzorem nám
všem.Proto odborná knihovna uchovává celkem asi 261 děl haserýkovské
literatury.

Nyní se postupně zakupuje literatura našeho nynějšího
presidenta,Dra.Š.beneše.

K počtu 66.narozenin presidenta Osvoboditele uspořádala odborná
knihovna za spolupůsobení výchovné komise voj.akademie dne 6.března 1936
"Výstavku Haserýkovy knihy",chtějíc tak vojenským akademikům ukázat
na srovnášené literární tvorbě velikost ducha,světovost,mílu ideí a význam
presidenta Osvoboditele pro náš mladý stát a naši smádu.Přes male finanční
prostředky a neobstatale možnosti k lepší přípravě,akromážděno bylo na
výstavce celkem 370 svazků děl,napsaných v rozličných jazycích - dokonce i
v řeči japonské.

Jarní a letní měsíce jsou pro akademiky radostnější a příjemnější dobou - vzdor tomu, že se pomalu blíží doba závěrečných zkoušek. Na jaře a v létě je více praktického výcviku; akademici pracují hodně venku a méně v učebnách. Pomalu končí přednášky v některých teoretických přednáškových. Slunce svítí, "jaro je tady", pomalu, ale přece jen se blíží konec školního roku. Svět je veselejší a krásnější, sedí-li se v lavicích co nejméně.

V květnu a červnu jsou akademici na různě dlouhou dobu /dle zbraní/ mimo akademii a hranice. Děloutřelci jsou na ostré polní střelbě v Malackách na Slovensku, pěšáci, jezci, letci, telegrafisté, konají ostrou polní střelbu na střelnici vyškovské a provádějí tam různá cvičení / s tanky a pod/, ženisté cvičí v Bratislavě na Dunaji. Je to pro všechny příjemná záležitost. Konají se pochody a cvičení jako na manévrech a to je těžké. Šláma, práce, nevyspaní, psi počasí, to pro vojáka nic není. Jen když zmizely z očí ty učebny a lavice! Já osobně s nimi cítím. Musím se přiznat, že jsem školní lavice také mnoho nemiloval. Vím ze zkušenosti, co je to - abych tak řekl - "lavicová mentalita". Posadí-li do školních lavic byť i dospělá muž, je tu vždy nebezpečí, aby se nestal jen "hodným žákem" a nezačal se učit jenom pro známku a pro pana učitele. I ve vyšších školách vyvolává školní lavice všechny ty drobné zlévy - dobré i špatné - malých a středních škol / dělání šárek, kolikrát řekne profesor "tedy" a různé jiné "dětské" nápady/. Ještě štěstí, že máme v živé paměti dosud to, co jsme dělávali kdysi sami!

Velmi často máme zděrazňovat: "Máme jen hodné studenty, to je pro nás málo! Chceme muže rozumné, sebevědomé, kteří vědí, proč tu jsou, kteří mají svou lidskou a mužskou hrst /i nikoliv pychu/."

Chci v lavicích vidět budoucí velitele, pevná, věčná a přímá. Profesor nemá zde před sebou kvartána, který by se třásl strachem a který něco monotónně odříkává. Odpovídejte tak, jakoby jste instruovali svého podřízeného - stručně, jasně, česky správně. Lavice vás nemá zbavit rozhodnosti a ~~své~~ mužnosti. I v lavicích se učíte být muži a budoucími veliteli.

Větší praktická cvičení v terénu zbavují akademiky velmi brzy všech vlastností školáckých. Střídají se tak často ve vedení, konají službu nejrozumnějšího druhu, mají odpovědnost nejen za sebe, ale i za své kamarády. Jejich jistota a pevnost roste.

Pak nastane doba největšího vypětí sil, závěrečné zkoušky a přípravy na sportovní den a slavnostní jmenování. To je činnost přímo horečná - pro akademiky i důstojníky.

Nyní, myslím, jsem již vyčerpал povšechně všechny okolnosti, týkající se činnosti naší akademie. Přikročím proto k závěrečnému aktu své přednášky, totiž zmíním se ještě o ukončení dvouletého školení frekventantů vojenské akademie.

V předvečer slavnostního jmenování nových poručíků naší armády se koná vždy na hřišti vojenské akademie velké sportovní odpoledne. Naši noví důstojníci předvádějí zde před zraky svých velitelů, rodičů a široké veřejnosti města ukázkou svého vývoiku a své sportovní zdatnosti a profesní dokonalosti. Jezdci své umění ovládat koně ze složitých podmínek, dělostřelci souhru v přípravě palebného postavení, letci nálet a útok na určené místo ve spolupráci s pozemními signaly, telegrafisté zručnost v práci s pomůckami spojení, ženisté hbitost a koordinovanost stavební čety pontonového mostu, pěšáci ukázkou útoku na nepřítelů hájenou pevnostku. Akademici všech zbraní předvedou také svou tělesnou zdatnost v gymnastických cvičebních prvcích, lehké atletice a ovládnání motorových vozidel. Tato sportovní přehlídka je tak důstojnou a přesvědčivou předehrou následujícího slavnostního dne.

Slavnostní jmenování, které už má svou dobrou tradici a jenž se v posledních letech bývájí přítomni vysocí hodnostáři vojenští i civilní, členové národního shromáždění, zástupci tisku atd., shromáždí na okraji obvodu hřiště VA kolem 6 - 8 tisíc lidí/letošního roku bylo při prvním jmenování přihlášeno 960 rodičů a příbuzných, při druhém jmenování přes 1 900 rodičů/.

Slavnostnímu jmenování předchází pečlivá příprava a organizace, aby slavnost vyzněla důstojně a byla dobrou propagací brannosti. Vždyť ze všech konců republiky se sjedou maminky, tatínkové, příbuzní a dívky mladých poručíků, aby s hrdostí a se slzami v očích vyslechli přísahu svých drahých, kteří se dočkali cti aoci věrně sloužit ve zbrani všemu občanstvu a čs. republice, podle slov služebního řádu: "Měrně a čestně žít, službu dobře a ukázněně konat, v boji statečně bojovat a bude-li tomu osud chtít, také čestně zemřít."

Vážení pánové, děkuji vám za vzácnou pozornost, věnovanou úkolům vojenské akademie. Vaše návštěva v Hranicích podala by zajisté jasnější obraz, než jaký jsem mohl načrtnout ve své přednášce. Vojenská akademie by vás přijala ráda a srdečně.

Armáda je částí národa a je s ním plně spjata společnými zájmy, přednostmi i nedostatky, které mohou být zase jen společným úsilím odstraňovány. Vždyť všichni chceme být stále a stále dokonalejšími pro blaho státu. A snad mchu tvrdit: "Čím lepší rodina, obec, škola, celý národ, tím zdatnější důstojníci! A jení důstojníci, taková armáda!" Čím lepší mravní základy si budou přinášet akademici z dřívějšího života, tím snadnější bude práce vojenské akademie a její výsledky!